

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija šte. 7.

Naročnino in naznaila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Namski ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po peti vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: **Ivan Bajt** v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Kmetje, organizujte se!

Sam presviti cesar je naročil svoji vladi, naj izdela načrt zakona za organizacijo kmetijskega stanu. Vsi stanovi se organizirajo, zakaj bi se kmetje ne? V krepki in zdravi organizaciji je moč za vsak stan. Zato prodira dandanes tudi med kmetijskim ljudstvom prepričanje, da je le v organizaciji rešitev. To prepričanje treba v kmetijskem ljudstvu skrbno gojiti. Kmetje se morajo organizovati, ker drugače propadejo v odvisnost drugih stanov, kakor se — žal že pokazuje ob volitvah. Nekdaj svobodne kmete strahijo dandanes ob volitvah razne posojilnice z dražbo, ako ne dajo glasu ljudem njihovega mišljenja.

Vprašanje je, kako naj se organizirajo? Na to vprašanje lahko odgovorimo, ako pomislimo, katero je vodilno načelo današnjega gospodarskega življenja. Vodilno načelo je: množiti v vedno obilnejši meri dohodek dela, na drugi strani pa lajšati delo. Da se pa glede na kmetijski stan to doseže, je nujno potrebno, da se kmetje organizirajo po kmetijskih zadrugah. To je tudi visoka vlada sprevidela, da je izdelala načrt zakona o kmetijskih zadrugah. Kmetijske zadruge preskrbujejo kmete s potrebnim kapitalom, jim podajajo možnost pridobivati si vse kmetijske potreščine po ceni in v dobri lastnosti. S tem lajšajo kmetom delo! Na drugi strani skrbijo s posredovanjem za boljši in večji dohodek. Skupno ali zadržno nakupovanje kmetijskih potrebščin napravlja kmetijsko delo lažje in boljše; skupno ali zadržno prodajanje pa množi na drugi strani iznos in dela cene kmetijskim pridelkom primernejše in ugodnejše. Zadržno kupovanje in prodajanje izključuje tudi posredno prekupevanje, ki je kmetom zelo škodljivo.

Kmetijski stan naj se tedaj organizuje po kmetijskih zadrugah in ne po drugih društvih, ki nimajo za kmeta pomena. Treba bo kmete o tem poučevati ter jim vzbujaati prepričanje o potrebi lastne organizacije. V tem oziru je sklenil drugi katoliški shod v Ljubljani sledeče velevažne resolucije:

1. Drugi vseslovenski katoliški shod izjavlja, da se ima kmetijski stan organi-

zovati po zadrugah, ki imajo biti obvezne za vsakoga kmetovalca, tako, da so one pravo stanovsko zastopstvo vsega kmetijskega ljudstva. Podlaga tej organizaciji bodi okrajna, oziroma krajna zadruga; te vse naj se zvežejo deželni v drugi in iz vseh deželnih bodi sestavljena tudi zveza vseh v državi nahajajočih se deželnih zadrug.

2. Shod pozdravlja z radostjo vladno predlogo o kmetijskih zadrugah ter se nadeja, da bo c. kr. vlada dosledno skrbela tudi za sredstva, potrebna za plodono delovanje istih ter jim preskrbe la brezobrestna ali vsaj nizkoobrestna posojila. Shod pozdravlja z zadoščenjem, da vlada podpira zadržno organizacijo.

3. Shod pričakuje od c. kr. vlade, da bo z ozirom na že doslej lepo število gospodarskih zadrug, katere se pa bodo osnovale povsod, po zgledu drugih držav ukazala nakupovati za državno vojaštvo potrebno žito, vino, seno in tudi druge potrebščine naravnost pri gospodarskih zadrugah.

Volitve za deželni zbor.

Še enkrat!

Današnja številka „Prim. Lista“ je zadnja pred volitvami. Ko bo izšla prihodnja številka, bodo volitve že v vseh skupinah končane. Obratimo se torej še enkrat do vseh somišljenikov in razumnikov s prošnjo, naj delajo in glasujejo za „Slogo“. Opozorjamo zlasti gg. veleposestnike na spletke nar. napredne stranke in priporočamo še enkrat naslednje kandidate:

Anton Jakončič,

veleposestnik in zasebni uradnik v Gorici,

Anton Klančič,

veleposestnik in župan v Podgori,

dr. Josip vitez Tonkli,

odvetnik v Gorici.

Načrt slovenskih liberalcev.

Slovenski liberalci so izdelali načrt, kako postopati nasproti katoliško-narodni stranki. Ta načrt so razposlali svojim somišljenikom po deželi. Točke tega načrta, kakor posnemljemo po „Slovenca“, so:

1. Tavcarjevi govori se morajo kar najbolj razširjati.

2. O duhovnikih se morajo pisati in razširjati osebne svinjarije.

je Anglež, kateremu je ropar se silo sezul črevlje. Necega dne pripelje štiri stražnike. Brez ovinkov so zvezali Jankota in tovariša ter jima odkazali prosto prenočišče. „Kaj bi rekli v Logu?“ si je mislil Janko, pa je bil vesel, da niso tam nič izvedeli, kako se mu je godilo dotedaj, čeravno si je želel poprej. Z mirno vestjo je zaspal.

Kako se je začudil drugo jutro, ko so mu povedali pred sodnijo, da je tožen radi uropanih črevljev. Janko je trdil stanovitno, da je molil in da so mu prišli naravnost na nebes. Anglež pa, ki ju je bil ukazal dejati pod ključ, je prerezal z nožem podplate na črevljih in vzel iz njih celo pest bankovcev, več tisoč kron vrednosti, rekoč: „Tu notri sem jih skril radi varnosti pred roparji“. Sedaj se le se je Jankotu posvetilo; spomnil se je besed, ki mu jih je govoril ropar prejšnji

3. Na vse načine se mora napadati katoliška cerkev in njeni služabniki.

4. Povsod se mora razširjati „Slov. Narod“ in drugi liberalni listi.

5. Vsak posamezen slučaj, zgodi se kjerkoli, ki je duhovstvu v sramoto, se mora generalizirati in zanj narediti odgovorno vse duhovstvo.

6. Krivda vsega socialnega zla se pripisuje katoliškemu duhovstvu.

7. Pristaše katol.-narodne stranke je treba preplašiti s terorizmom.

8. Pisava o nasprotnikih bodi ostra, krepka, ironična in naj jih smeši.

9. Razširjajo se naj nauki, ki razburjajo ljudske strasti proti klerikalcem in protikatoliškim strankam pridobivajo pristašev.

10. Pobijati je treba vse naprave, na katere ima duhovnik kaj vpliva.

11. Vse, kar nasprotnik dobrega stori, treba zamolčati, zmanjšati ali ogrditi.

12. Napake drugih, tudi tujih duhovnikov, se morajo pripisovati domačim.

13. Mladina se vzgojaj tako, da se ji bo ta boj zdel potreben in da se ji že vnaprej zatre ugovor: Čemu treba domačega prepira?

14. Katoličanom se mora odrepati vsaka zasluga za človeštvo in tudi možnost, da bi v prihodnje kaj dobrega storili.

15. Ne sme se pustiti, da bi kak klerikalec gospodarsko provspeval. Vse, kar jim množi imetje in krepki produktijsko silo, se mora zatreti.

16. Popisovati se morajo kot ljudje, katerih se treba bati in izogibati, da kaj ne škodujejo.

17. Narodno delo se mora zapostaviti in vsa moč združiti v boju proti duhovščini.

18. Združiti se je treba s pristaši drugih narodnosti, ki so istega prepričanja.

19. Sodelovati je treba pri vsem, kar škoduje cerkvi in duhovščini.

20. Somišljenikov napake se morajo vedno zakrivati; če je mogoče, se morajo pripisati nasprotniku, drugače popolnoma zamolčati.

21. Zasluge lastne stranke se morajo pri vsaki priložnosti naglašati in ljudstvu slikati v najživahnejših barvah.

22. Posebno je treba vedno naglašati, da so v naših vrstah samo čisti značaji, med tem ko so nasprotniki neznačajni in umazani.

23. Ljudstvu se mora dopovedati, da ni branimo pravo vero proti duhov-

večer. Začel se je tresti kakor šiba na vodi, a sodnik je imel njegov strah za znamenje krivde. Janko pa se je pomišljal, ali sme izdati roparja. Sicer ni videl drugega ovinka. V tem dospe ječar in donese prstan, ki ga je vrgel ropar skozi okno svojega zapora. Anglež spozna v njem svojo lastnino. Tako se je odvrnila krivda na drugega. Ropar je sedaj pripoznal, da je ukradel tudi črevlje. Tako so izpustili Jankota. Odšel je bos.

Tako mu je prišlo zopet delo na misel. Šel je na morski breg in tamkaj srečal Angleža. Po daljšem pogovoru je Janko tujcu dopadel. Anglež je bil višji uradnik v ladjarnici. Obljubil je, pomagati Jankotu do sreče, ako bo delal pridno.

Tako je prišel Janko v one prostore, kjer izdelujejo morske ladje. Kot priden in ročen ključavničar je postal kmalu nadzornik drugih delavcev. Za nekaj let

ščini; to je posebno potrebno, kadar govorimo z vernimi ljudmi.

24. Nikdar se ne sme ljudstvu priznati, da je naš zadnji namen izpodkopati katol. vero, ker to bi nam odtegnilo zaupanje volilcev.

25. Z vsemi silami se mora uničiti „Gospodarska zveza“, in z njo vse klerikalne posojilnice in konsumna društva, ker s temi se na Kranjskem uniči organizacija 300.000 klerikalnih Slovencev.

26. Prestop v vzhodno razkolno cerkev je izključen, ker s to agitacijo bi pri neumnem ljudstvu izgubili vpliv, a bi si tudi zapravili vsako podporo od zgoraj.

27. Da se doseže to in druge naše težnje, se priporoča snovati tesnejšo skrivno organizacijo po zgledu prostozidarskih lož.

Ničesar ne verujem!

3. Ali je brezvera morda posledica velikih preskušanj in resnega premišljevanja? — Kot odgovor navajam sledečo dogodbico, ki sem jo izvedel iz verodostojnega vira. Po železnici se je vozila moderno nadahnjena gospa, katerej je bila vera deveta briga, kar se večkrat dogaja dandanes. Zraven je sedel duhovnik. Ko vzame ta brevir iz žepa hoté opraviti mirno molitve, ki mu jih nalaga dolžnost, pokaže gospa naenkrat svojo neoliko in se spravi nad duhovnika vprašaje ga zaničljivo: „Kaj neki berete iz one knjige?“ „Molim brevir“, „Molite? Dandanes ne moli nikdo več“. „Vsakdo moli, kdor veruje v Boga“. „To hočem ravno reči, ker kdo bo sedaj še veroval v Boga, dandanes, ko je stopila veda v vsemogočnosti prirodnih močij na mesto starega Boga“. Duhovnik: „Ali ste pa vendar tudi prevdarili vse one dokaze, ki pričajo, da je Bog, ki je vse ustvaril in vse vlada? Ali ste primerjali te dokaze z onimi dozdevnimi protidokazi, ki pravijo, da ni Boga? Ali ste po dolgem resnem prevdanku prišli do tega, da Boga res ni?“

„Pustite me“, odvrne gospa, „škoda bi se mi zdelo časa! Imam drugih bolj važnih opravkov“. Taki in enaki slučaj se dogajajo tisoč in tisočkrat v vsakdanjem življenju. Veliko jih je, ki pravijo, da Boga ni in živé, kakor biga ne bilo. Da bi se pa resno prepričali o tem velevažnem vprašanju, to jim je devata

je bil imovit mož, ki je dajal delo večjemu številu ključavničarjev in kovačev. Ko je pregledoval svoje imetje, si je mislil: „Kaj porečejo k temu Ložanje?“ in je sklenil, vrniti se domu, ko bo imel stotisoč kron. A ko si je pridobil stotisoč kron, mu je šlo po glavi še to in ono podjetje, in tako je postal star, osivel mož. Začel je misliti na oporoko.

Kako pa so se začudili Ložanje nekega dne, ko je došel v vas črn voz s črno pregrinjenimi konji in se služabniki v žalnih oblekah, voz, ki je pripeljal telesne ostanke Jankove, ki je hotel počivati zraven svojih starišev. Vse svoje premoženje je zapustil občini pod pogojem, da se namesto zidu okoli pokopališča zasedi plot, kar so seveda storili jako radi.

O da bi slišal, kaj pravijo Ložanje k temu, kako ga hvalijo in slaviyo, da jih ni pozabil nikoli!

LISTEK.

Ključavničar Janko.

(Po nemškem.)
(Konec.)

V Benetkah je moral ključavničar Janko tekati s praznim želodcem po ulicah in spati na kamnitem tlaku pod milim nebom. Tako si je poiskal nekega večera o mraku prostorček za prenočišče nedaleč od nekega črnobradatega roparja. Ta je hotel Jankota pridobiti za prosto rokodelstvo v gorah, katero je imenoval „ropanje“. A Janko se ni hotel udati, ampak je opozoval svoje črevlje, ki so mu bili darovani od samega Boga; trdni so bili, za pol večnosti. Ropar je trdil, da mu je on črevlje daroval; on pa ga je zasmehoval, zmerjajoč ga za nevernika.

Že dalje časa se je plazil nekdo mimo njiju in opozoval oba natanko. Bil

briga. Marsikateri učenjak in naravoslovec pozna drob in mišice najmanjšega hrošča, a neznani so mu prvi in osnovni nauki katoliške vere, ki jih uči katekizem. Naravnost grozna je včasih nevednost takih učenjakov, ko govoré o verskih in cerkvenih zadevah. Kar ve vsak otrok, tega oni ne vedo. Tako n. pr. ve vsak, da katoliški duhovniki mašujejo samo zjutraj; a večkrat se sliši iz kakih „učeniških“ ust, da mašujejo tudi zvečer. Ali je mogoča pod našim solncem še bolj gorostasna nevednost? To so ljudje, ki niso nikdar še videli cerkve od znotraj, ki niso še ničesa slišali o sv. veri in njenih obredih! Mnogi izgubljajo cele noči s čitanjem praznih ali celo pohujšljivih povesti, spé pol dneva, in kar še ostaja časa, potratijo ga z gledališnimi in koncertnimi zabavami. Kje naj ostane še hip časa, kojega bi izrabili v naučenje vsaj najpotrebnejših verskih resnic. O kakem temeljitem, globokem poznanju sv. vere niti govora ni. Da, vsak otrok, ki zna katekizem, jih lahko osramoti — Brezveča ni tedaj sad temeljitega ponka v veri, ampak sad nemarnosti in neodpustljive lenobe.

Politični pregled.

Seja državnega zbora dne 29. nov. — Pred sejo je naznanil predsednik, da je poslanec Wolf odložil državnozbornski mandat.

Zbornica je skoraj soglasno sprejela predlog za odpravo borzne trgovine z žitom.

Dr. Žitnik in tovariši so predlagali, naj vlada dovoli primerno podporo po povoljni poškodovanim posestnikom pri Planini. Poslanci Zičkar, Berks in tovariši pa so predlagali hitro pomoč po povoljni poškodovanim posestnikom v savinjski dolini in v breziškem okraju.

Seja državnega zbora dne 2. dec. — Finančni minister Böhm-Bawerk je predložil trimesečni proračunski provizorij, torej do konca marca 1902, kar dokazuje, da je Körber izgubil nado, da bi parlament pravočasno rešil celotni proračun. V tej seji bi se bila morala začeti tudi razprava o kmečkih zadrukah. Vlada pa je to preprečila, ker se boji nemških liberalcev.

Seja državnega zbora dne 3. dec. — Zbornica je pričela s prvim branjem proračunskega provizorija in je tudi dovršila.

Predlog za ustanovitev ljubljanskega vseučilišča je po jako spretnem manevru naših poslancev že v naučenem odsoku. Načelnik tega odseka Kurz je obljubil, da v doglednem času spravi vprašanje v zbornici v razpravo.

Vojna v južni Afriki. — Skoro vsak dan se vršijo zdaj boji med Angleži in Buri v jugo-vzhodnem delu Transvaala, a kakor poročajo listi, v večini teh bojev so le vedno zmagovalci Buri. V Kapu izgubljajo Angleži od dne do dne več ozemlja, katero zasedajo Buri. Ker imajo Angleži tudi v Oranje in Transvaalu le neznatni del zemlje komaj 1, del v svoji posesti, si morajo gospodje v Londonu pač misliti, čemu tako ogromnih denarnih in drugih žrtev za tako pičle pridobitve? Ta zavest tem huje tare Angleže, ker je položaj njihovih čet v Afriki jako slab. Kitchener razpolaga le s 45.000 možmi rabljive vojske, a Buri imajo 70 oddelkov zmognih čet.

Novice.

Izid današnjih volitev.

V tolminskem okraju sta izvoljena, kakor nam je brzojav sporočil: **dr. Anton Gregorčič** in **Ernest Klavžar** z 40 glasovi proti 26.

V goriškem okraju sta izvoljena: prof. **Ivan Berbuč** in župnik **Blazij Grča** z 81 glasovi proti 41.

V sežanskem okraju sta izvoljena, kakor nam je brzojav sporočil, **Strekelj** in **dr. Treo**.

„Sloga“ je tedaj zmagala v tolminskem in goriškem okraju.

Zavednim krščanskim možem, ki se niso dali omajati, ki so trdno stali za našo stranko, kličemo:

Slava! Slava! Slava!

V veleposestvu so „Slogini“ kandidati tisti možje, katere smo navedli na prvi strani, in ni res, da bi bil kdo izmed njih kandidaturu odklonil. Ako bo dr. vitez Tonklj voljen, pride na njegovo mesto kot kandidat v veleposestvu gosp. Leopold Bolko, veleposestnik in župan v Črnicah. To se sporoči volilecem, če bo treba, še o pravem času. Volilci veleposestniki, glasujte za „Slogo“.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani. — Mala iskrica je vžgala velik ogenj. Nadutost nemških visokošolcev v Ljubljani, Gradcu in na Dunaju, katero so nedavno pokazali do nemških dijakov, je prisilila Slovence misliti na lastno vseučilišče v Ljubljani. Prvi so povzdignili glas slovenski vseučiliščniki. Njim so se pridružili slovenski in hrvaški poslanci na Dunaju, ki so pred kratkim v zbornici stavili predlog za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Za njim se je prva odzvala Ljubljana, središče Slovenije in zdaj se nepretrgoma oglašajo občine na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem s peticijami na vlado. V nedeljo so bili v ta namen trije veliki shodi v Ljubljani, v Trstu in v Pragi.

Obračamo se do vseh gg. županov in občinskih zastopov na Goriškem s prošnjo, naj se pridružijo drugim slovenskim občinam in naj napravijo na vlado prej ko mogoče peticijo za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

Deželnozbornske volitve v Istri. — Kandidatje za kmečke občine so: 1. v političnem okraju koperskem Josip Kompare, župnik-dekan v Ospu in dr. M. Trinajstić, odvetnik v Buzetu. 2. v političnem okraju lošinskem Šime Kvirin Kuzolič, posestnik v Malem Lošnju in Anton Andrijič, župnik v Baški. 3. v političnem okraju voloskem prof. Vekoslav Spinčič in M. Mandić. 4. v političnem okraju pazinskem dr. M. Laginja, odvetnik v Pulju in dr. Dinko Trinajstić, odvetnik v Pazinu.

Za mestne skupine in sicer: 1. za Kastav-Volosko Lovran-Mošćenice dr. Andrej Štanger, odvetnik na Voloskem; 2. za Pazin-Labinj dr. Šime Kurelič, župan in odvetnik v Pazinu; 3. za Buzet-Milje-Izola Anton Flego, mlinar v Sv. Ivanu pri Buzetu; 4. za Mali in Veliki Lošinj se je določitev kandidata prepustila tamošnjemu lokalnemu volilnemu odboru.

Volitve se vrše za kmečke občine danes, za trge in mesta pa v soboto.

† C. kr. prof. Andrej Kragelj. — Zopet stojimo ob gomili moža rodoljuba, katerega je kruta smrt pobrala v najlepših letih. Andrej Kragelj, c. k. gimnazijski profesor v Gorici, je izdihnil dne 1. decembra previden s sv. sakramenti za umirajoče svojo blago dušo. Vest o njegovi smrti pretresla je srca prijateljev in znancev toliko huje, ker je pokojnik še prejšnji teden — dasi slab in bolan — poučeval v šoli. — Rajnik se je rodil dne 23. septembra 1853 v Modrejah, župnije Sv. Lucije na Mostu, kjer mu je bil oče premožen kmet. Šolal se je v Gorici in na Dunaju ter nabral si globokega znanja klasičnih in slovenskih jezikov. Že v dijaških letih navzel se je požrtovalne ljubezni do domovine in svojega rodu, kakoršna se dandanes le redko nahaja. — Služboval je v Ljubljani, Kočevju in Gorici; povsod se je odlikoval kot prijatelj učeče se mladine, ki mu je bila iz srca udana. Drugom je bil zvest tovariš, s katerimi je povsod dobro izhajal, med katerimi ni imel sovražnika. Človek blagega srca je bil spoštovan, kamor je prišel. — Slovenski jezik je imel, kakor kažejo razni spisi, posebno prosta prevoda Homerjeve Ilijade in Odiseje, popolno v oblasti. Njegov jezik je čist, pravilen, povsem naroden, teče gladko in dopada. — Narodna posebno učna in vzgojevalna podjetja bila so mu vselej pri srcu; za pouk in vsestranski napredek svojega naroda bil je vedno vnet; vsak pojav napredujoče ljudske omike ga je srčno veselil. — Dijakom bil je pravi oče ter skrbel za nje, kakor za svoje otroke. Marsikdo se ima njemu zahvaliti za to, kar je; a vsi mu ohranijo trajen hvaležen spomin. — V žalost vtopljeni stojimo ob gomili vrliga moža; a njegov duh uživa, kakor upamo, plačilo dobrih del. Počivaj v miru, dragi prijatelj; po kratkih dnevih svetnega življenja se zopet vidimo. Večna luč naj Ti sveti!

Pogreb pokojnika je bil v torek. Obilna udeležba je pričala o spoštovanju, katero je užival v življenju. Truplo so prepeljali k Sv. Luciji na Mostu.

V spomin † Andreju Kragelju, c. kr. gimn. profesorju. — Prejeli smo več pesmic, zloženih v spomin nepozabnemu Andreju Kragelju. Vse pesmice so brez podpisa. Sodimo pa, da so nam poslali dijaki, ki so hoteli s tem izraziti svojo ljubezen in hvaležnost do dragega pokojnika. Tukaj hočemo objaviti le konec ene same pesmi, ki nam posebno ugaja: Ti si šel! — Njegova volja pač hotela je tako! — Ukov pa, ki v srca naša Ti sadil si jih skrbno, nam izruč ne bo nikdo!! Rastli bodo in cveteli Tvoj jih bo krepil spomin! Ti pa spavaj sladko, sladko, odpočij od bolečin, dobre majke blagi sin! —

Imenovanje. — Dr. Pavel Musil pl. Mollenbruck, konceptist na goriškem okrajnem glavarstvu je imenovan okrajnim komisarjem.

„Katoliško delavsko društvo“ v Gorici naznanja svojim udom, da je g. **M. Kerševani** ulica Barcellini števil. 1. sprejel nalogo društvenega zdravnika. Pri njem naj se torej zglašajo člani za spričevalo v svrhu podpore. Zato so odločene te le ure: Predpoldne od 9 do 10 ure, izvemši torke in petke; opoldne vsak dan od 12 do 1 ure; pop. po zimi od 2 do 4. Ob enem se objavlja, da dobe naši člani pri lekarjarju gosp. Jakobu Cristofolletti-ju na Travniku pri plačevanju zdravil 20% popusta, le skazati se imajo, da so res naši udje in to najbolj z društveno tvrdko na spričevalu ali receptu (na razpolago pri društvenem zdravniku in blaginčarju).

Za „Alojzijevišče“. — Preč. g. dr. Fr. Žigon 20 K, preč. g. Tom. Rutar 10 K, „Robarjev Janez“ 20 K (ravno toliko za „Solski Dom“), „Nekdo“ 10 K. — Upravišništvo „Pr. Lista je prejelo: Preč. g. Anton Batagelj 20 K, g. Tereza Kostenapfel 4 K, o volitvi biljenskega župana 7 K (ravno toliko za „Sol. Dom“), o volitvah v Gojačah 2 K 50 h, preč. g. Miklavž Kocijančič 10 K, N. N. 5 K, preč. g. Simon Kos 5 K (ravno toliko za „Solski Dom“).

Za „Solski Dom“: č. g. Lazar iz Nemškega Ruta 10 K; namesto venca na krsto svojemu nepozabnemu prijatelju g. Andreju Kragelju, obitelj Kovačič pri Sv. Luciji 12 K.

Darovalcem najsrčnejša zahvala!

Občni zbor cecilijanskega društva za goriško nadškofijo, dne 28. nov. — Imenovano društvo je imelo slovesno sv. mašo v krasno obnovljeni prvostolnici cerkvi goriški ob 10. uri. Pri sv. maši pelo je 16 pevcev sledeče točke:

1. Introit (Intret) enoglasni koral z orgljami.
2. Mašo Fr. Koenen-ovo, op. 16 za tri moške glasove in orglje.
3. Gradual „Gloriosus Deus“ za 4 enake glasove, zl. J. Kokošar.
4. Ofertorij „Mirabilis Deus“ za 2 glasova in orglje, zl. J. Quadflieg.
5. Communio, koral z orgljami.

Kar se tiče petja pri sv. maši, se mora hvalno pripoznati trud, kojega je imel s pevci preč. g. župnik J. Kokošar. Saj je ta gospod na dobrem glasu kot izboren glasbenik in skladatelj; poleg teh svojih spretnosti pa se je izkazal še nenavadno izurjenega dirigenta.

Ob 11. uri bil je občni zbor cecilijanskega društva v prostorih Hilarijanske tiskarne.

Predsednik msg. dr. Fr. Sedej pozdravi s prisrčnimi besedami navzoče ude, katerih je bilo okoli 30; naznani, da se Nj. Eminencija, prevzorni kardinal jako zanima za naše društvo, mu želi božjega blagoslova in da nas spodbuja k srčnosti in vztrajnosti.

Tajnik, preč. g. Fr. Setničar omenja odborove seje z dne 11. julija t. l., pri kateri se je obravnavalo o ustanovitvi pevske šole za dečke in o prihodnji pevski produkciji; poročala, da si je društvo nabavilo pomnoževalni stroj za tiskanje glask in naznani letno darilo za društvenike, namreč: „Blagoslovne pesmi“, zl. Kokošar in Laharnar, katere bo odbor kmalu društvenikom doposlal. Dalje naznani, da je preč. g. župnik J. Kokošar prevzel pevsko šolo za dečke, da jih pridno vežba in da bo mogoče z njimi že v bližnji prihodnosti nastopiti. Nadalje omenja napredek glede cerkvene glasbe v prvostolnici, kjer pojejo skladbe Witt-ove,

Haller-jeve, Perosi-jeve, Gruber-jeve, Zangl-ove, Schöpf-ove, Foerster-jeve itd., skladateljev, katerih skladbe so sprejete v nemški cecilijanski katalog; dalje pohvalno omeni petje pri oo. Kapucinih in g. preds. še izborna petje pri oo. Frančiškanih na Kostanjevici. Iz dežele žal ni sporočil o napredku razven iz Batuj, kjer si pridno izposojuje preč. g. Lehan, vikarij, cecilijanske skladbe in so se njegovi cerk. pevci naučili tekom enega leta dvojice latinskih maš. Nazadnje se spomne še umrlih udov, preč. gg. dekana Ant. Hvalice, vikarja Ant. Božiča in prof. bogoslovja Tom. Čerin-a.

Iz blaginikovega sporočila smo poizvedeli, da je udov 75.

Dohodki so znašali . . . 177 K 93 h

Stroškov je bilo . . . 28 „ 16 „

Preostanek znaša torej . . 149 K 77 h

Pri posameznih predlogih omeni preč. g. župnik Blaž Grča, da je l. del nove Cecilije za moški zbor priredil D. Fajgelj. Ker bi tako prirejena Cecilija jako dobro došla moškim pevskega zborom, katerih je v deželi nad tri četrtine, zato naj bi se pričeli nabirati naročniki na- njo, da bi se v taki prireji natisnila, ako v to dovoli slavno založništvo Mohorjeve družbe. V ta namen je bilo pri zborovanju naročenih 154 iztisov.

Predsednik priporoča korom na deželi koralne rezponzorije, da se vendar enkrat odpravi iz cerkve tista stara šablona, ki podaja na vsa mašnikova vprašanja — vedno isti ničvredni odgovor. V ta namen naj se natisnejo za pevce enoglasni koralni rezponzoriji ter razdele med iste; za organiste pa naj se naročijo oni, katere je harmoniziral A. Foerster.

Novi odbor bil je sestavljen na slovenski strani iz starih udov. Predsednik za prihodnje leto bo preč. g. dr. Tarla o, podpredsednik pa msg. dr. Sedej.

Kakor iz tega sporočila razvidite, še životarimo v današnjih razburjenih časih. Zaupamo pa v daljno božjo pomoč in boljšo prihodnost; zakaj popolna zmaga cecilijanske ideje v Gorici ni več daleč. Gorica, dne 29. nov. 1901.

Danilo Fajgelj.

Škedenj pri Trstu 2. dec. Včeraj ob 2 pop. se je v tej cerkvi slovesno blagoslovila lepa zastava sv. Alojzija. Po blagoslovu je bila primerna pridiga in potem procesija.

Res lepo in ganljivo je bilo gledati, kako so dečki, vsi z belim trakom in šmarnicami stopali za krasno zastavo ter veselo prepevali pesem sv. Alojzija. Po procesiji se je zapela zahvalna pesem in se podelil sv. blagoslov. Župljan.

Nemška ljudska šola v Opatiji je dobila pravico javnosti. —

Na Slapu so ustanovili „bralno in pevsko društvo“.

V Oseku je šola zopet pričela. Bolezen med otroci je ponehala.

Iz Šebretlj. — Dne 20. novembra t. l. smo imeli volitve dveh mož, ki se imata udeležiti deželnozbornske volitve v Tominu. Kako je bilo pri volitvi, poročala je že svoječasno „Gorica“ v veliko veselje bralcem in ljubiteljem verzov.

Pa veste g. urednik, kaj nas je čakalo 28. novembra? Oh, strah in groza vseh klerikalcev, bile so občinske volitve. Od največjavnejše glave naprednjakov, do najmočnejše pesti njih stranke, vse je bilo na agitaciji. Kar na jednega volilca šlo je sedem mož, pa bila je — robota. Z največjo vnemo je agitiral znani „črnovršeč“, ki je volilec v IV. razredu.

Prišel je dan volitve in groza se je v nas množila. Čujte, „Žagarjev Jožko“ iz Cerkna v haveloku deležil se je volitve, kajti on plača 20 h davka v naši občini. Kaka krivica bila bi zanj, ako bi naprednjak ne bil župan.

Volitev je vodil gospod komisar iz Tomina. Oddanih je bilo v I. razr. 23 glasov, 14 naših, 9 nasprotnih; v II. razredu 28 glasov, 21 naših in 7 nasprotnih; v III. razredu 63 glasov, 49 naših in 15 nasprotnih. Iz tega se razvidi, da v Šebretljah in Jagersčah ni prostora nasprotnikom duhovstva, ampak se še vedno zbiramo pod zastavo naših vrljih gospodov duhovnikov.

Opazovalec.

Deskle. — Kakor smo že zadnjič sporočili, hotel je imeti g. Miha Zega dne 22. nov. v Desklah shod. Prvotno je bilo namenjeno, da bo shod pri g. Ivančiču, veleposestniku. Ker pa ni bilo nobenega, jo je g. Zega udaril v krčmo g. Tomaža Berlota. Tukaj je bilo slučajno zbranih nekaj oseb. G. Zega pove, po kaj je prišel,

njegov tovariš, Manzonijev sin, pa si privoščil g. vikarja. Ugovarjal jima je gosp. Franc Kodelja, veleposestnik. Nato se podasta na cesto čakati ljudi. Po potu pride nek mož, katerega sta pošiljala, naj gre klicati drugih. Mož pa se je branil, ker je bila deveta ura zvečer in so ljudje šli že počivat. Ker sta se pa hvalila, da sta prijatelja kmeta, jima reče: „Vi gosp. Zega pravite, da ste prijatelj kmeta, zakaj ste pa pri cestnem odboru naložili toliko davkov na občino Deskle? Razun državne ceste nima naša občina nobene dobre ceste. Kakšen prijatelj našega kmeta ste vi?“ G. Zega se začne izgovarjati in pravi, da bi rad to zadevo pojasnil na javnem shodu. Potem pa jo mahne po vasi in na sredi vasi vzdihne: „Kaj bo, kaj bo?“ Tam nič, tu nič! Pojdiva pogledat še k g. Petru Zimicu! Šla sta. Tudi tukaj najdeta le par mož. G. M. Zega se jim pokloni in naznani, po kaj je prišel. V svojem govoru je zabavljajl čez g. Klavžarja tako nerodno, da bo moral še dajati račun pred sodnijo. Vspeh njegovih shodov in govorov v Desklah je bil, da so drugi dan možje složno volili na katoliško stran!

Volitev v Kredu. (Konec).

Ni nam ne morejo!
Nar. pesem.

Najhujši agitator je bil „Boot“ (Boot) pri Robu. — Ta je kramarjevega Andreja kuzin (bratčič). On je po poklicu čevljar. Ves ta čas pa ni zašil niti enega čevlja. Pijača! Lazil je po celem kotu. — Drug agitator v Starem selu je pa bil (poleg Mišele) Drejšča! Čudno, da se šivanka in smola in kopito tako vjemajo! — „Drejšča“ je dobil od nerodno napredne obilne mezde.

G. urednik! Klobuk z glave! Pridejo na vrsto naši odrešeni. Čujte! Sam Gabršček, Pepin sin, in sam Vrtovec, ki mu vrta povsodi, sta bila v Kotu. Onega popoldne, ko so Borjanci volili z zvestimi tovariši v Potokih, v Kredu, v Star. selu, je g. kramarjev Andrej pri Kuzmu v Borjani prodajal svojo „učenost“. „Zabiti“ Borjanci, nevolilci, so ga imeli tako pri „fraku“, da jim je plačal piti. G. Andrej Gabršček se 4 oči ni spoznal mej njimi niti lastnega sošolca. Kako sta „pridigala“ istega večera v Podbeli Vrtovec in Pepin sin — rajši pokrijemo s plaščem prave krščanske ljubezni. Dejstvo: Oba sta plačevala piti, smodke itd. Pomagala sta jima debeli Žvanja iz Sedla in vitki gosp. učitelj iz Sedla po imenu in priimku — Anton Stres — zidali so vsi vkup zlate moste čez Belo, ljudje veseli! — Drugi dan! kaj je bilo? V petek popoldne sta šla skozi Borjan oba generala: Pepin sin, ki ima povsodi smolo, in Vrtovec, ki vrta povsodi — pa lastnemu vrtu ni znal napraviti slovenskega napisa po začetnici.

Konec! Kotlar je razsajal onega dne v Kobaridu, ko sta došla doli „brez upa zmage“ oba odrešeni: Vrtovec in Kramarjev Andrej. Oba „odrešeni“ v en glas proti kotlarju: „Hudiča, siroči plačala piti itd. in danes — fige“. Mi pa pravimo, da imamo še več takih „fig“ za nju in za celo napredno stranko.

Opomba ur. Kakor smo izvedeli za gotovo, je nar. napredna stranka res vložila protest proti kat. napredni zmagi. (Naših je bilo 43 glasov, nasprotnih 29). C. kr. okrajno glavarstvo je koj drugoga dne po volitvi z ekspresom tirjala županstvo za volilne imenike. To so vršale naše nar. napredne babe: „Ha, ha, župan jo ima sedaj pogačo! Po noči je moral vstati in imenike oddati na pošto!“ Pa, ne hvali noči pred dnem! Pritožniki so dobili od glavarstva tak mrzel curek, da so še sedaj vsi prehlajeni! C. kr. glavarstvo je našlo imenike v popolnem redu in na koncu rešitve pritožbene vloge izjavilo, da je ono sedaj popolnoma prepričano, da izvira ta protest le iz zagriženega sovraštva, iz slepe strasti. Denite si vi naprednjaki ta odgovor c. kr. glavarstva v okvir, ki svojim vernim pristašem zmerom pridigujete, da je katoliška stranka polna sovraštva, prepira in začetnica vsega pekla!

Ponikve. — Slučajno sem dobil „Sočo“ št. 134., v kateri se nahaja dopis s Ponikev. Neka domišljava babura, katere sliši na ime „naprednjak“ (da, „naprednjak“ v nesramnih dopisih), hoče slikati agitacijo katoliško-narodne stranke kot brezstidno. Zakrnjena vest se mu je vzbudila ter spomnila ga se na državnozborske volitve. — Ne baš lepi spomini se res vzbujajo človeku še iz državnozborskih volitev. Kaj vse so vzpirjali Tumovi „jogri“: korupcijo, terorizem,

nasilstvo, laži in sploh sredstva, ki so mogoča le ljudem te vrste. Drugače pa se je vedla naša stranka. Mirno in dostojno smo razvijali agitacijo lani o državnozborskih in letos o deželnozborskih volitvah. Klica, katerega spada pod ime „napredne“, pa hoče s tem izbrisati gnjusobo iz sebe, da javno v propadlem časopisu laže, obrekuje na način, kakoršen je mogoč le človeku, ki je že zdavna izgubil zadnji čut poštenosti.

Prav „ironično“ citira besede sv. evangelija: „Vstali bodo krivi Kristusi, krivi preroki“. Pristavlja pa: „Res, vstali so krivi Kristusi, krivi preroki, vstali so večinoma vsi duhovniki, njihovi podrepaniki in podpodrepaniki“. (Izvrstno zna ločiti „šaršтво“. Pa ne, da bi bil kak bivši brambovski „koprolček“ v sosednji vasi? Pazite, da ne bo še katerega degradiral!)

Da, vstali so res krivi preroki, antikristi pod imenom „naprednjaki“, kateri hočejo pošteno ljudstvo zapeljati v brezverski tabor. Vidimo in slišimo krive preroke, ki lažijo okoli kakor privandanci. Pred volitvami so „hau-irali“ ne le s krivim prerokovanjem, ampak tudi z vinom in žganjem. Agitacija „naprednjakov“ bila je res do skrajnosti sramotna; ves „napredni“ aparat je bil na delu. Najhujši naskok je bil dan pred volitvijo. Tominska viteza privandrala sta na Ponikve, češ, malo vinca, malo žganjca, žegen z Gabrščkovim kalamonom, pa sta — dva moža vjeta. Na Pečine si nista upala, Pečane že poznata, da niso na prodaj za kozarec vina in „šnopsa“. Na Ponikvah pa je teklo vino in žganje kakor voda. Tominski „kmet“ je plačal na Slapu, kjer je držal shod po noči, 20 kron za vino. Oče župan in Vrtovec bila sta kaj intimna prijatelja, hodila sta od hiše do hiše (g. Vrtovec, tako je navada pri nas ob vseh svetih, da tako zvani „priščeri“ hodijo okoli, da pobirajo male kruhe, a v iste „prosjačili“ glasov. Fej!) ter farbala ljudi po „naprednem“ receptu. Tako se vkupuje ljudska volja, če se drugače ne more spraviti ljudi ob pamet, pa s pijačo. Večina je bila pri nas za katoliško stranko, a pijača in na „koše“ obljub jih je premamila, da so nekateri ostali doma, drugi pa odšli volit s „privandravci“.

Dopisnik v „Soči“ zagnal se je kakor kako pijanec tudi v osebo obče spoštovanega Uplenčarja na Pečinah, moža, kateri se je pregrešil proti § 0 „napredne“ postave. Ker mu družega madeža ne more dobiti, pravi, da je duševno revše, in da mu manjkati dve kolesi itd. Mi prav dobro vemo, kateri da sti ti dve kolesi. Prvo: Pri državnozborskih volitvah je bil volilni mož. Drugo: Predznil se je proti volji „naprednjakov“ agitirati. To sti oni dve kolesi! Ne boš, Jaka! Takih mož poštenjakov ne vpogne vaš terorizem.

Kar se tiče darežljivosti (radodarnosti) „žegnanih“ rok, je le domišljija dopisnikova. Mar mislite, da smo mi na prodaj za kozarec vina ali „šnopsa“, kakor vi? Fej! Vedite, da kar se tiče verskega in političnega mišljenja, nas ne premaknete tudi z najhujšim terorizmom niti za las ne. Mi gremo naprej! Naprej v boj proti liberalcem ali če hočete „naprednjakom“, grobopokoni slovenskega naroda. —

S srednjega Krasa. — Ni davno od tega, ko sem bil v Dutovljah. Podal sem se v neko gostilno, da bi kaj poizvedel o volitvah v tej srednjejraški trdnjavi. V gostilni za mizo je sedel dobro znani g. Štok Andr. s svojimi tovariši. Znan je posebno od zadnjega Tumovega shoda, ko je klerkalce iz svojega dvorišča z borovo vejo podil. Pri drugi mizi je sedelo še nekaj oseb, ki so se kratkočasili na kvarte. Vselem se k mizi, si naročim kupico vina in mirno poslušam politikujoče goste. G. Štok-u se pa ni ljubilo govoriti, kakor je bila včasih njegova navada. Na obrazu se mu je videla nekaka sprememba. Mislim sem, da je vse to radi priletnosti, ali pozneje, ko je g. Štok zapustil gostilno, so mi ostali tovariši vse povedali o stanju g. Štoka. Rekli so mi, da je od zadnje državnozborske volitve gosp. Štok vedno bolehen, ker se je bil prehladil, ko je šel v Pliškavico na agitacijo. Še precej da je potrosil za zdravila, a da mu nič ne pomaga. To je sad naprednosti, sem si mislil. Povedali so mi tudi, da letos, ko ni mogel agitirati g. Štok, so jeli njegovi ostali trije agitatorski tovariši obupati ter se je majal temelj liberalne stranke v Dutovljah. Le z velikim naporom so dosegli svoj cilj. To tudi priznava

sam dopisnik iz Dutovelj v 134. šte. „Soče“ od 19. nov. t. l., ki piše, da je narodno-napredna stranka v Dutovljah zmagala z $\frac{1}{3}$ glasov in da zmago je pripisovali trem rodoljubom. No, o zadnji državnozborski volitvi so Dutovljani volili enoglasno za nar.-napredno stranko. S tega je sklepati, da je temu vzrok, ker je onemogel pravi agitator. Upamo, da utegne v Dutovljah kmalu zmagati katoliško-narodna stranka.

Z Vipavskega 30. novembra. (Izv. d.o.p.) Znani liberalni vitezi iščejo kot navlašč vedno novega gradiva ter porabijo sleherni še tako nedolžno zadevo, da morejo kot novodobni „Don Kižoti“ s „Sanho Pansom“ vdrihati po svojih lastnih rojakih, ki nimajo druge „krivice“ na sebi, kot edino to, da se držijo in vedejo kot pristaše edino prave stranke, katerih načel sploh se držati v življenju smo se itak obvezali vsi že pri sprejemu duhovne kopeli sv. krsta. Kako brezozirni in brezakti so oni v brezmerni ošabnosti svoji, nam svedoči zopet pogrebna slovesnost pokojnega bivšega liberalnega župana-posestnika Leop. Žgurja na Gočah. Pokojnik je trpel že več let za rakom v želodcu, ktera bolezen je pa neozdravljiva in mučna. Da bi mu domači kurat in njegov sorodnik radi spora olajšal spravo z Bogom, je bil v ta namen poklican duhovnik iz bližnje duhovnije (Slap), ki je bolnika v prvič našel nepripravljenega, ki ga je pa prosil sam, da naj dojde drugi dan, kar se je tudi zgodilo. Domači kurat ga je djal v sv. olje ter molil pri njem in ga tolažil, tako da je spolnil vso svojo dušno pastirsko dolžnost v tem pogledu. — Dasi ravno je bil dan pogreba — 15. nov. ravno na god pokojnika — velik dež, se je zbralo verno ljudstvo brez razločka strank v obilnem številu h pogrebu. Ali tu je učinila liberalna stranka veliko brezaktnost, ker mesto domačih vrlo izurjenih cerkvenih pevcev, so bili poklicani h pogrebu (liberalni) pevci skoraj iz cele vipavske doline in vsi liberalni župani. Ali ker cerkev še zapoveduje na lastnih tleh, pač ni mogla in ni smela cerkvena oblast dovoliti ptujim (liberalnim) pevcem, mesto vrlim domačim peti v cerkvi pod zastavo liberalnega društva „Triglav“, ktera je bila na znanem liberalnem Tavčarjevem shodu l. 1899 v Vipavi „inaugurirana“ in so pri tem kumovale hčerke (dvojčke H. in K.) pokojnikov. Ravno tako je znano, kdo je zakrivil to liberalno brezaktnost. Zato ni čudo, da so bili radi tega domači verniki nevoljni; a te svoje nevolje niso z ničemer javno kazali pri pogrebu.

Vse v „Slovenskem Narodu“ navedeno je le gola laž, kakor je pisec tega dopisa sam slišal iz ust obeh strank. Pri pogrebu so bili 3 duhovni navzoči: domači kurat ter erzeljski in vipavski kapelan; ravno tako so bili 3 duhovni na zadušnici 8. dan. — Ker niso bili h sv. opravilu povabljeni domači pevci in organist, — tako mrzijo liberalci pristaše katoliške stranke, — so duhovni sami opravili brez slove nega petja na 8. dan zadušnico po pokojniku, čegar hiša je obogatila po nekem bogatem stricu, ki je pred leti umrl v Gorici kot viši rudarski uradnik ter zapustil 30.000 gld. Tretja in največa, — saj po mojej misli — je pa slednjič ta brezaktnost, da v „Slov.“ poslana zahvala glede vdeležitve pri pogrebu, ne omenja z nobeno črko č. duhovščine, akoravno je imela ta glavni in najbolj plemeniti delež prej in pri pogrebu, namreč sv. opravilo za dušni mir pokojnika. To grajo za službi pisec one osmrtnice tem bolj, ker č. g. kapelan iz Vipave ni hotel nič računati štolnine, ravno tako tudi ne nekdo drug za 8. dan, akoravno sluje hiša za zlo bogato in je ta dan zlo deževalo. Torej so le liberalci počenjali brezaktnosti, kar mora obsojati sleherni vernik, ki moli in želi mir pokojniku, ki se je na prizadevanje dom. duhovnika še za časa spravil z Bogom!

Vse to spričuje ob enem pomanjkanje pietete do pokojnika, med tem ko jo je katoliška stranka lepo pokazala z molitvijo in lepim vedenjem pri pogrebu. Kar se pa tiče onega edinega strela pri koncu pogreba, ki je bil slišati zunaj vasi, se ne vé, kdo je to storil, kako in zakaj? Da nosi tudi na Gočah pri vsej liberalni gonji v družbi z „zlim duhom“ (I. B.) vipavske doline, učitelj svoj zvo-nec, je tudi obče znano; zato ga je tudi vse ljudstvo do grla sito, ker tak učitelj liberalnega mišljenja pač ne more vzgajati versko naravo šolskih otrok, kakor imajo stariši pravico zahtevati od onega, kte-

rega sami plačujejo! Bog obrni vse na bolje, kajti liberalna gonja je Gočanom tudi v gmotnem oziru zelo škodovala!

Šmarje. — Zadnji „Zamorec“ piše, da so upali naprednjaki zmagati tudi v Šmarjah. Pa, zmagali bi bili, ako bi vso komando v rokah imela dva podrepnika Tmova. Ali to jima ravno manjka. Učitelj Kavs brusil je pete cel teden in kakor pravijo ljudje raztrgal 2 para podplatov. S kakšnimi sredstvi je delal, si lahko mislite. Še na dan volitve tekel je $\frac{1}{2}$ ure daleč k nekemu volilcu (Klemšetu) in mu žugal naj gre hitro volit, drugače mu Tuma vse skantira, ker je dolžan pri ljudski posojilnici. To je prvi junak! Drugi je Lipe Stubelj, trgovec in krčmar, kateri je odvisen od Tume in njegove posojilnice. Tretji je naš vrli očka-župan Gruntar. Zdej imaš odgovor ti „Primorski list“ na vslik v neki številki, da saj Gruntar je nevtralen. Kdor bere umazani, podivjani, čifutski list „Slovenski narod“ ta pač ne more biti nevtralen. Naš očka so tudi brusili pete in s kakšnim terorizmom!

Hodili so okoli svojih dolžnikov in jim žugali, da jim vse denejo na kant, ako ne gredo za njih volit. Ni čuda, da so liberalni „naprdnjaki“ spravili še toliko glasov skupaj, saj so pa tudi leteli, kakor se sliši celo stotaki za en glas. Kje so vzeli denar? Očka župan ga ne dajo, ker so že precej „uohrni“, Kavs pa tako pravi, da ima prejmajhno plačo, Lipe pa je ubog revež — torej od kod denar!? Jaz pa še pravim: na svidenje očka župan pri prihodnjih občinskih volitvah — takrat Vas vržemo s stolca, katerega se tiščite, kakor klop kože. A. G.

Izjava. — Podpisani preključem vse one žaljive besede, katere sem govoril na dan volitve v krčmi Ivana Reščiča dne 21. novembra zoper našega občesposlovanega župana gosp. Janeza Bofulin ter ga javno prosim odpuščenja. V Št. Petru, 4. decembra 1901.

Andrej Bizjak.

Za obnemogle delavce. — Deželni odbor goriški razpisuje eno denarno podporo letnih 240 kron, katere podeli iz dohodkov zaloga prevzvišenega deželnega glavarja grofa Franca Coroninija za obnemogle delavce.

Za podpore se smejo oglasiti delavci in delavke trajno nesposobni za delo. —

Prošnje je podati do 20. decembra 1901 v pisarnici deželnega odbora in priložiti jim je:

1. spričevalo županijskega urada dotičnega kraja, v katerem je vestno popisana starost, stan družine, preživila prosilčeva, kako se je bavil z obrtjo in kakšno je njegovo pravno zadržanje.

2. zdravniško spričevalo potrjujoče prosilčevo bolehavost.

V Gradcu je umrl po dolgotrajni in mučni bolezni dne 19. nov. ob 11. uri zvečer previden sé sv. zakramenti v 40 letu svoje dobe g. Alojzij Erbežnik, sotrudnik in prvi predsednik slovenskega izob. društva „Naprej“. Bil je uzoren katoličan in vedno zvest sin svojemu narodu. Svetila mu večna luč!

Razne dopisnike prosimo potrpljenja.

Socijalne drobtinice.

O zasebni lasti. — 14. Preiskujmo nekoliko bolj natanko, ali je za pridobitev lasti potrebno delo, s katerim dotične stvari prej pretvorimo in predelamo? Mnogi zahtevajo za pridobivanje lasti pretvarjajoče delo.

Toda vsakdo mora priznati, da je ta zahteva glede onih stvari, ki niso še nikomur lastne, preostira, deloma tudi nezmisljena. Mi ne trdimo, da si človek s pretvarjajočim delom ne more pridobivati lasti, ampak trdimo le, da se last pridobiva tudi na druge bolj priproste načine. Pretvarjajoče delo ne more biti edino sredstvo, po katerem si pridobivamo last. To je lahko dokazati!

Mnogo je namreč takih reči, ki človeku služijo v naravni kakovosti, ki ne potrebujejo nobenega pretvarjanja, ki bi bilo le v škodo in v kvar. Ako bi tedaj pretvarjajoče delo bilo nujno potrebno za pridobivanje lasti, bi si človek takih reči ne mogel niti pridobiti. Seno žeti, katero bi mi ponujala narava, bi si ne mogel pridobiti, če bi je prej ne spremenil v njivo, katere pa ne potrebujemo. To je nezmisel!

Mnogo je tudi takih stvari, katere se ne dajo hitro pretvarjati in predela-

vati. Treba jih je več časa hraniti n. pr. sadje, žito, led itd. Take stvari bi torej smel vsakdo bližnjemu vzeti, dokler bi se pretvorba ne izvršila. Neznisel!

Posebno težavno bi bilo s pridobivanjem zemljišča. Predelavanje n. pr. pušče v vinograd traja mesece in leta. V tem času bi nas vsakdo lahko nadlegoval.

Iz tega je razvidno, da pretvarjanje delo ne more biti edino sredstvo, s katerim si pridobivamo last.

Za kratek čas.

De gustibus non disputantur. — V družbi hotela se je gospica pobahala znanjem latinščine rekoč: „De gustibus non disputantur“ (namesto: disputandum). Navzoči osmošolec hoteč se jej priklopiti popravi naglo stavek tako-le: „Milstna gospica! ne tui, ampak dum, dum!“

Tovariša. — Berač sreča Rotšilda, katerega pa ne pozna in mu reče: „Prosim Vas, darujte mi en sold.“ Rotšild: „Ga nimam.“

Berač: „Hvala Bogu, da sem v dobili tovariša!“

Narodni pregovori in izreki. — (Nabral J. Volkov).

Kar reče, vse prav izteče.
Kamor odide, prav odide.
Bog mu je pritrtil k glavi bistro čelo.
Vsi žarki sreče in slave ga obsipljejo.
Belo knjigo piše (lepe reči).
Dober prijatelj več kot mošnja.
Veseli, kakor pred grehom v raju.
(Dalje pride).

Podpisani javlja čislannemu občinstvu, da ima do **20.000**

divjih kolči

dvojne vrste na prodaj in sicer 100 po 50 h.

Jakob Jerman,
Ločnik, h. št. 251.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gospiska ulica hiš. šte. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izber, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči vsvoji krečni pristna domača vina ter postreže tudi, z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Najboljša krma za živino

KOKOVA ZMES

katera se sedaj rabi kot hrana za živino in zlasti za isto, ki daje mleko, potrjeno od

prof. dr. Pott-a

v Monakovem (Bavarsko).

Dobiva se na prodaj edino pri trgovcu

Josipu Komelu,

ulica proti Soškemu mostu št. 67 (prej K. Sirk) in podružnici v Stolni ulici št. 4.

Uzorec z navodili se razpošilja brezplačno.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Corici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač in trgovec

M. POVERAJ,

na Travniku št 5.

Naznanjam častitim gospodom odjemalcem in damam, da sem se preselil s svoje krojačnice in trgovino, iz prejšnjih prostorov na Travniku št. 22 v goriznačene prostore na Travniku št. 5.

P. n. občinstvu priporoča svojo izbrano zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovaru ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger, spodnje hlače ter nogovice, oficirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradnim oblekam za vsaki stan.

Izdeluje se havelake, sako, pelegrine in finije obleke za gospe po najnovejši modi.

Blago se prodaja na meter tako po ceni, da je z menoj nemogoča vsaka konkurenca.

Edina prodaja finih dežnikov iz tovarne odlikovane z zlato svetinjo na pariški razstavi. Vstrežem vsakemu naročilo in po vsaki modi.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za možke po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvano nizki cenise dobi za samo **2 gl. 95 nč.**

krasna garnitura obstoječa iz **14 krasnih dragocenih predmetov** in sicer:

- 1 ura od nikla Anker remont. (na željo tudi posrebe) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3-letnim jamstvom in škafjico
- 1 krasna goldin ali nikljasta oklopna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla za kravate z initir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju trdka

Brüder Hurviz

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Ravno isto s pozlačeno goldin uro, ki zlate barve ne spreminja, stane 5 gl. 50 kr.

Neodgovarjajoče sprejemam v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.

Bogato ilustriran cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Cotič Peter

čevljar

v Gosposki ulici hiš. št. 14

(tik zaloge pohištva g. Breščaka)

sprejema naročila vsakovrstnih čevljev bodisi finega ali navadnega izdelka po ugodnih cenah.

Podpisana naznanjata slavnemu občinstvu, da sta prevzela na svojo roko

mlin v Prvačini,

ter zagotavlja, da bosta vedno skrbela za točno in pošteno postrežbo.

Imata tudi hleva za živino. Cenjenim družinam se zatorej prav toplo priporočata

Frančeškin & Cjan.

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu

priporočam svojo zalogo šivalnih strojev raznih in najnovejših sistemov.

Ker je to le postranski zaslužek in stanujem na deželi, mi je mogoče postreči z najnižjimi cenami.

Dajem tudi na obroke. Garancija pet let.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67,

prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

NOVA TVRDKA J. ZORNIK
Gorica, Gospiska ulica 7 (tik „Kroj. zadr.“)
prva in edina slovenska trgovina za modno in vsakovrstno drugo blago; — ima najlepšo zalogo okrasov za danske obleke, nogavice, rokavice, podoblek, dežnikov, ruskih Jäger, domačih čevljev, zimskih galosov, svilnenih in volnenih šerp, modercev, kravatik, itd. vse potrebščine za g. krojače in šivilje

Sadarsko in vinarsko društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravne in pristne
briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice,
z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepč želodec, storč, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storč, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Lastnikom konj!

Podpisani naznanjam, da sem si nabavil najnovejši stroj z zračnim pritiskom

za striženje konj.

S tem strojem se ostriže konja v najkrajšem času lično in snažno.

V slučaju potrebe zadostuje poziv po dopisnici. Konja ostrižem na lastnikovem domu po jako zmerni ceni.

Za blagohotna naročila se toplo priporočam

Franc Čoš,
Rubije pri Gorici.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih posloplj, premičnih in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodb.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Edina slovenska zavarovalnica!